

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CERCETAREA ECONOMICĂ
ACADEMICĂ
2009**

Coordonator program: Prof. dr. Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Coordonator temă: Dorina GHEORGHE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ

Centrul de Informare și Documentare Economică

București, România

Editor: Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Redactor, prezentare grafică și tehnoredactare: Dorina GHEORGHE

Culegere text: Tamara BĂILEȘTEANU

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului,
fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-159-315-9

2024

Programul Strategic Specific (PSS) 7. - Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – enciclopedii, dicționare, baze de date, arhive etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE

Tema PSS 7.1 - Cercetarea economică academică românească. Constituirea bazei de date privind lucrările de cercetare efectuate în perioada 1990-2020 în INCE și institutele sale componente. Etapa 4 – Baza de date standardizată și încărcarea platformei
Constituirea bazei generale de date aferentă lucrărilor de cercetare academică economică realizată în Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, perioada 1990-2000 (cercetare retrospectivă, confruntare cu planurile anuale de cercetare ale perioadei, pregătirea pentru încărcarea pe platformă).

Ediția de față cuprinde lucrări realizate în cadrul programelor de cercetare ale
Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”
în anul 2009

SUMAR

Argument.....	9
PROGRAMUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2009	11
INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ.....	27
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010) Program fundamental al Academiei Române	28
I.7.7. Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective.....	28
Dinamica structurilor agrare din România și convergența acestora spre o agricultură multifuncțională	28
Mediul instituțional al exploatațiilor agricole românești	30
Relații instituționale în procesul de atragere a capitalului	32
Influența factorilor de mediu natural asupra dimensiunii, structurii și profilului ecosistemelor agricole din România	34
Convergența reală a sectorului agroalimentar românesc în contextul crizei economico-financiare	36
Sectorul piscicol din România – evoluții și tendințe în contextul crizei economico-financiare.....	38
Concurența în sectorul agroalimentar – legislație, cazuistică și tendințe în perioada de criză	39
I.9.9. Agricultura României în fața provocărilor schimbărilor climatice – indicatori și baza de date	40
I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești	42
Implicațiile reformei Politicii Agricole Comune asupra pieței românești a cărnii ..	42
PAC post 2013, o reformă greu de conturat.....	43
Considerații privind evoluția pieței și a prețurilor agricole din România în perioada post-aderare.....	45

Implicațiile reformei Politicii Agricole Comune asupra pieței plantelor oleaginoase din România	47
Implicațiile reformei Politicii Agricole Comune asupra pieței cerealelor din România	49
Analiza diagnostic a firmei „Avicola Buzău SA”	52
Dimensiunea structurală, funcțională și comportamentală a filierei vitivinicole în context european.....	54
Implicațiile reformei Politicii Agricole Comune asupra pieței legumelor din România	56
Implicațiile Politicii Agricole Comune asupra pieței laptelui în România	58
I.11.11. Dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole ale României – evaluări cantitative și calitative.....	60
III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României Program fundamental al Academiei Române	64
III.2.25. Capital social și managementul resurselor naturale	64
Starea actuală și strategii privind folosirea resurselor din agricultură.....	64
Capitalul social – dezvoltare durabilă.....	66
Managementul resurselor umane	68
Capital uman, capital social	70
Resursele naturale și protecția mediului.....	72
Managementul resurselor naturale - delimitări tipologice –.....	74
Probleme ecologice.....	76
Influența factorilor de mediu natural asupra extinderii și structurii habitatului uman din spațiul rural	77
CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE.....	79
Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010) Program fundamental al Academiei Române	80
I.5.5. Efectele reformei fiscale în România în contextul reformei fiscale din UE.....	80
I.12.12. Intervenționismul și performanțele financiare ale firmelor private și de stat	83
Intervenționismul și performanțele financiare la nivel microeconomic.....	83

I.13.13. Starea financiară a României în perspectiva dezvoltării durabile	87
Starea financiară a României Volumul I - Evaluare generală	87
Starea financiară a României Volumul II - Evaluarea stării economiei reale	89
III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României Program fundamental al Academiei Române	91
III.5.28. Economia și mediul – abordarea strategică, integrativă și convergentă a fluxurilor financiare pentru o economie (industrială) regenerativă	91
IX. Economia României și sistemul euro Program prioritar al Academiei Române	94
IX.1.77. Tendințe în conduita politicilor macroeconomice de adoptare a euro în noile state membre ale Uniunii Europene. Performanțele politicilor macroeconomice ale României în adoptarea monedei unice europene	94
IX.2.78. Criza financiară mondială: Noile provocări macroeconomice globale și naționale la adresa obiectivului adoptării euro de către România.....	98
X.2.82. Procedură de audit guvernamental pentru evaluarea gradului de convergență în Uniunea Europeană	102
X. Modelarea economiei românești Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice	105
X.3.83. Sistemul de modele al fluxurilor financiare. Modelul financiar compozit..	105
X.5.85. Model de programare financiară macroeconomică. Invarianți dinamici și structurali în procesul economic	107
Invarianți formali în procesul economic	107

Argument

Înscrierea în Programul anual de cercetare al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, începând din anul 2022, a unei teme noi, atât ca abordare, cât și ca arie de interes, a avut în vedere realizarea unei platforme științifice menite să concentreze, să stocheze și să valorifice rezultatele cercetării economice academice desfășurate în Institut, în perioada de după anul 2000. Lucrarea continuă efortul depus de Centrul de Informare și Documentare Economică pentru anii 1990-2000, rezultatul fiind deja cunoscut în spațiul virtual al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) și al Centrului de Informare și Documentare Economică (CIDE), în cadrul Colecției *Tezaur* (Secvența Rapoarte științifice 1990-2000). De altfel, ideea construirii unui „tezaur” al INCE își are rădăcinile încă din anul 1995 când, în eforturile de realizare a Strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE, acad. Tudorel Postolache includea într-un discurs/prefață rămas celebru, că s-a acumulat la INCE-CIDE un volum imens de studii și cercetări, rapoarte, articole, comunicări și intervenții. „Desigur, spunea acad. Tudorel Postolache, ar fi simplu, foarte simplu și chiar foarte comod, să ignorăm aceste acumulări, dar ne putem oare permite un asemenea lux? El ar antrena inevitabil un greu tribut societal și nu ne gândim ca cineva dintre noi să-și poată aroga dreptul absurd de a decreta o elaborare sau alta inconsistentă încă mai înainte de a o fi consultat.”¹ Atunci s-a întreprins culegerea într-o singură sursă documentară a rapoartelor de activitate ale institutelor, sinteză care a fost prezentată, ulterior, ca un vector important al „Tezaurului INCE”, apariție dezvoltată apoi și bine-cunoscută în mediile academice și universitare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, Centrul de Informare și Documentare Economică a constituit un colectiv important de redactori, documentariști economiști și operatori, care au preluat date și informații științifice din rapoartele de cercetare de după anul 2000 ale institutelor componente ale INCE, pentru a asigura o bună informare de interes public și nu numai.

În structură, pentru fiecare an, este păstrată apartenența lucrărilor la institutul de proveniență, fiind descrise mai multe corpusuri comune oricărei cercetări bibliografice

¹ *** *De la Essen la Cannes. Itinerarul Strategiei românești de Integrare Europeană*, T. Postolache, discurs la inaugurarea lucrărilor Comisiei de elaborare a strategiei de pregătire a României pentru aderarea la UE, 08.03.1995, Ed. Academiei Române, București, 1995, p. 126-127.

retrospective, respectiv: institutul în care s-a derulat cercetarea, titlul temei de cercetare și, uneori, al lucrării de cercetare, cuprinsul până la gradul al treilea de detaliere.

Pentru fiecare an calendaristic, sistemul de regăsire va fi unul constituit prin indexarea (ulterioară) tematică, prin termeni de referință extrași dintr-un dicționar propriu, constituit de CIDE pe parcursul ultimului deceniu. Sistemul de indexare este comun, ca termeni de referință, cu cel utilizat la regăsirea bibliografică a „Tezaurului” INCE, facilitând în acest mod comparații, alcătuirea de bibliografii retrospective pe domeniu sau pe autori etc.

Vom fi recunoscători tuturor acelorora care, într-o formă sau alta, ne vor semnala elemente de perfecționare a lucrării noastre, de care vom ține seama într-o viitoare ediție de completare a Tezaurului INCE „Costin C. Kirițescu”.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

PROGRAMUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2009

Cod program/ temă	Programul/ Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010) Program fundamental al Academiei Române coordonatori: Prof. univ. dr. Mircea Ciumara; Prof. univ. dr. Corneliu Russu		
I.1.1	Evaluări cu privire la implicațiile crizei economico-financiare asupra agriculturii și spațiului rural din România	Institutul de Economie Agrară Acad. Păun Ioan Otiman
I.2.2	Guvernarea locală și creșterea competitivității la nivelul regiunilor de dezvoltare din România	Institutul de Economie Națională Dr. Daniela Antonescu
I.3.3	Industria prelucrătoare românească și europeană – complementaritate, nișe disponibile și valențe competitive. Posibile implicații ale actualului context economic mondial asupra politicii industriale a României	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Nicoleta Hornianschi Dr. Corneliu Russu
I.4.4	Comportamentul de consum și economisire al populației în România, în condițiile crizei economico-financiare, ale integrării și globalizării	Institutul de Economie Națională Dr. Maria Poenaru

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
I.5.5	Efectele reformei fiscale în România în contextul reformei fiscale din UE	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Elena Pădurean
I.6.6	Perspective ale evoluției comportamentului pe grupe de ramuri	Institutul de Prognoză Economică Dr. Cornelia Scutaru
I.7.7	Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective	Institutul de Economie Agrară Dr. Filon Toderoiu Dr. Ioan Davidovici
I.8.8	Impactul serviciilor transnaționale asupra economiei românești în piața unică europeană	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Daniel Mărguș
I.9.9	Agricultura României în fața provocărilor schimbărilor climatice - indicatori și baza de date	Institutul de Economie Agrară Dr. Iuliana Ionel
I.10.10	Reforma politicii agricole comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești	Institutul de Economie Agrară Dr. Cecilia Alexandri
I.11.11	Dezvoltarea durabilă în exploatațile agricole ale României – evaluări cantitative și calitative	Institutul de Economie Agrară Dr. Camelia Gavrilescu
I.12.12	Intervenționismul și performanțele financiare ale firmelor private și de stat	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Mihail Dimitriu
I.13.13	Starea financiară a României în perspectiva dezvoltării durabile	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Cornel Ionescu
I.14.14	Abordare comparativă a modelelor de consum ale populației la nivel regional, în România și UE	Institutul de Prognoză Economică Dr. Marioara Iordan

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
I.15.15	Alternative previzionale pe termen scurt în actualul context internațional	Institutul de Prognoză Economică Dr. Cornelia Scutaru
I.16.16	Impactul formării clusterelor asupra coeziunii teritoriale	Institutul de Prognoză Economică Dr. Carmen Beatrice Păuna
II. Evaluarea Stării Sociale a României - ESSOR Program fundamental al Academiei Române coordonator: Prof. univ. dr. Cătălin Zamfir, m.c.		
II.1.17	Inovația socială. Factor al dezvoltării social-economice	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Cătălin Zamfir
II.2.18	Publicistica sociologică românească începând din anul 1944 până în prezent	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Cătălin Zamfir
II.3.19	Diagnoza anuală a calității vieții	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Ioan Mărginean Dr. Iuliana Precupețu
II.4.20	Modele de consum ale populației din România	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Mariana Stanciu
II.5.21	Restructurarea socială a României	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Manuela Stănculescu
II.6.22	Reinventarea comunității, dezvoltarea comunitară și impactul politicilor sociale	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Mălina Voicu
II.7.23	Politici de incluziune socială	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Sorin Cace
III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României – program fundamental al Academiei Române coordonatori: Acad. Ion Păun Otiman; Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c.		
III.1.24	Cotele de emisii: provocări politice, economice și sociale. Cazul României	Institutul Național de Cercetări Economice

Cod program/ temă	Programul/ Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
		Dr. Constantin Ciutacu Dr. Luminița Chivu
III.2.25	Capital social și managementul resurselor naturale	Institutul de Economie Agrară Acad. Păun Ioan Otiman; Dr. Violeta Florian
III.3.26	Eco-economia și dezvoltarea rurală durabilă a României; semnificații eco-economice ale biodiversității resurselor agro-alimentare. Fundamentarea eco-economică a dezvoltării durabile a zootehniei românești	Sectia de Științe Economice, Juridice și Sociologie Institutul Național de Cercetări Economice Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate "David Davidescu", Centrul Român de Economie Comparată și Consens, Centrul de Informare și Documentare Economică Acad. Ioan-Păun Otiman, Prof.univ.dr. Alexandru Bogdan - m.c., Dr. Ioan Davidovici, Dr. Valeriu Ioan-Franc, coordonare editorială
III.4.27	Dezvoltarea durabilă a transporturilor românești – priorități și perspective modale.	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Daniel Fistung
III.5.28	Economia și mediul - abordarea strategică, integrativă și convergentă a fluxurilor financiare pentru o economie (industrială) regenerativă	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Gabriela Piciu Dr. Gheorghe Manolescu

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
III.6.29	Strategie pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane. Propuneri de proiect de strategie	Centrul de Economie Montană Dr. Radu Rey
III.7.30	Prioritizarea economică și socială a zonelor de munte ale României în contextul impactului previzibil generat de schimbările climatice și evoluția demografică, la nivel național, european și mondial	Centrul de Economie Montană Dr. Radu Rey
III.8.31	Elaborarea unor criterii economico-sociale și naturale pentru diferențierea gradului de defavorizare a așezărilor montane din Carpații României	Centrul de Economie Montană Dr. Radu Rey
III.9.32	Reconstrucția ecologică și eco-economică a habitatelor în care poluarea produce efecte ecopatologice în agroecosisteme și ecosisteme forestiere modificate antropice	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate "David Davidescu" Dr. Cristina Gârlea
III.10.33	Dezvoltarea și conservarea biodiversității zootehnice prin biotehnologii de reproducție	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate "David Davidescu" Dr. George Florea Tobă
III.11.34	Managementul resurselor genetice prin organizarea și funcționarea băncilor bioinformatică	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate "David Davidescu" Dr. Marcel Paraschivescu
III.12.35	Abordări strategice, la nivel național și internațional, privind reducerea efectelor economice ale schimbărilor climatice	Institutul de Economie Națională Dr. Gheorghe Zaman
III.13.36	Efecte economice ale producției și consumului de biocombustibili în România	Institutul de Economie Națională Dr. Victor Platon
IV. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Program fundamental al Academiei Române coordonator: Acad. Aurel Iancu		
IV.1.37	Probleme metodologice în știința economiei. Epistemologia economică roegeniană	Institutul Național de Cercetări Economice Acad. Aurel Iancu

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
IV.2.38	Analiza dinamicii industriilor tehnologice intensive din România, prin metoda input-output	Institutul Național de Cercetări Economice Dr. Dan Olteanu
IV.3.39	Analiza dinamică a transferului tehnologic	Institutul Național de Cercetări Economice Dr. Dan Olteanu
IV.4.40	Creșterea capacității de absorbție a rezultatelor cercetării-dezvoltării și inovării în România, cu asistență financiară europeană	Institutul de Economie Națională Dr. Steliana Sandu
IV.5.41	Crearea spațiului european al cercetării – cerințe și implicații pentru România	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Vasile Dan
IV.6.42	U.E. și România în contextul dezvoltării schimburilor comerciale internaționale din domeniul tehnologiilor de vârf	Institutul de Economie Mondială Dr. Ecaterina Stănculescu
V. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major la scară națională Program fundamental al Academiei Române coordonator: Acad. Florin Gheorghe Filip		
V.1.43	Impactul dezastrelor naturale asupra economiilor europene, în condițiile schimbărilor climatice globale	Institutul de Economie Mondială Prof. dr. Virginia Câmpeanu; Dr. Dana Ghițac
V.2.44	Riscuri asociate utilizării inadecvate a tehnologiilor societății informaționale	Centrul de Foresight și Management de Proiecte și Programe de Cercetare Acad. Florin Gheorghe Filip; Ing. Corina Pascu; Ing. Ana Maria Suduc; Ing. Mihai Bîzoi
V.3.45	Studiu prospectiv bazat pe tehnica Delphi privind riscurile ce afectează avansul societății cunoașterii în România	Centrul de Foresight și Management de Proiecte și Programe de Cercetare

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
		Acad. Florin Filip Prof. univ. dr. Horațiu Dragomirescu
V.4.46	Riscuri asociate regimului juridic și drepturilor individuale legate de protecția datelor persoanelor și a vieții private în condițiile noilor generații de tehnologii informatice și de comunicații	Centrul de Foresight și Management de Proiecte și Programe de Cercetare Elena Ana Mihuț
VI. Economie comparată și consens. Program fundamental al Academiei Române coordonator: Acad. Tudorel Postolache		
VI.1.47	Evaluarea Stării Economiei Mondiale în condițiile de criză financiar-monetară și economică (analiză comparată pe metodologia laureatului Nobel în economie L. Klein, cu recomandări pentru evaluarea stării economiei naționale)	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Dr. Constantin Ciupagea
VI.2.48	Tranziția la euro pe fundalul crizei financiare mondială	Centrul Român de Economie Comparată și Consens
VI.3.49	Studii de economie comparată și consens asupra utilizării biodiversității resurselor naturale în microzone poluate antropice	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate "David Davidescu" Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan - m.c.
VI.4.50	Studiu comparat al strategiilor europene privind zonele montane, cu privire specială la zona Carpaților României	Centrul de Economie Montană Dr. Radu Rey
VI.5.51	Corelațiile dintre moneda națională, moneda regională euro și o viitoare monedă mondială. Evaluarea perspectivelor, concluzii și recomandări pe termen scurt și mediu	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Dr. Aurelian Dochia
VI.6.52	Consensul universal în condiții de risc global (cu recomandări și propuneri)	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Dr. Petre Roman
VI.7.53	Un nou tip de Mediator Societal Universal (Către un nou Cod de privilegii, imunități, prerogative ale viitoarei Școli Universale)	Centrul Român de Economie Comparată și Consens

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
		Acad. Tudorel Postolache
VI.8.54	Religii și performanță economică	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Dr. Paul Fudulu
VI.9.55	Către un Ideal Practicabil (Vol. 2). Considerații epistemologice	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Acad. Tudorel Postolache
VI.10.56	Economie comparată la confluența dintre milenii	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Dr. Gheorghe Dolgu
VI.11.57	Discurs Despre consens	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Acad. Tudorel Postolache
VI.12.58	Publicarea de lucrări fundamentale din cultura mondială <ul style="list-style-type: none"> • Nicholas Georgescu-Roegen „Epistemologia”, coordonator ediție Prof. dr. Gheorghe Dolgu • Laureții Nobel din secolul XX (volumul 5, 6 și 7): - Literatură. Discursuri de recepție, coordonatori Acad. Eugen Simion, Prof. Dan Hăulică m.c. - Economie. Discursuri de recepție, coordonatori Acad. Mugur Isărescu și Acad. Tudorel Postolache	Centrul Român de Economie Comparată și Consens
VII. O schiță de Strategie națională în domeniul populației. Program fundamental al Academiei Române și Institutului Național de Cercetări Economice coordonatori: Dr. Leonard Cazan; Dr. Constantin Ciutacu		
VII.1.59	Scenarii demo-economice. Riscul derapajului educațional și impactul asupra pieței muncii	Institutul de Economie Națională Dr. Constantin Ciutacu

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
VII.2.60	Starea demografică actuală a României	Centrul de Cercetări Demografice Dr. Vasile Ghețau
VII.3.61	Perspectivile demografice ale României și implicațiile acestora	Centrul de Cercetări Demografice Dr. Vasile Ghețau
VII.4.62	Impactul decalajelor de productivitate și salarii asupra pieței muncii. Comparații internaționale	Institutul de Economie Națională Dr. Luminița Chivu
VII.5.63	Factorii de creștere a ocupării forței de muncă tinere în România în procesul de integrare în U.E. Provocări și oportunități	Institutul de Economie Națională Dr. Valentina Vasile
VII.6.64	Implicațiile ocupării și migrației regionale din România asupra creșterii economice în perioada post-aderare	Institutul de Prognoză Economică Dr. Mariana Bălan
VIII. Evaluarea Stării Economiei Mondiale - ESEM (I) Program fundamental al Academiei Române coordonatori: Dr. Constantin Ciupagea; Dr. Virginia Câmpeanu		
I	Fenomene și procese definitorii ale evoluției integrării europene. Noua strategie de la Lisabona. Implicații asupra României	Institutul de Economie Mondială Dr. Petre Prisecaru Drd. Radu Gheorghiu
VIII.1.65	Impactul reformelor instituționale asupra politicilor comune ale UE; Creșterea competitivității UE 27 și crearea de noi locuri de muncă	Institutul de Economie Mondială Dr. Petre Prisecaru
VIII.2.66	Revizuirea strategică a politicii de securitate energetică externă a UE din perspectiva noilor evoluții geopolitice și economico-financiare mondiale. Impactul asupra României	Institutul de Economie Mondială Mariana Papatulică
VIII.3.67	Impactul tehnologiei informațiilor și de comunicații asupra creșterii competitivității; o viziune la nivel mondial, european și național	Institutul de Economie Mondială Drd. Radu Gheorghiu; Drd. Viorel Niță
VIII.4.68	Aplicarea politicilor și legislației antitrust în UE. Provocări pentru România în contextul integrării europene	Institutul de Economie Mondială Drd. Lucia Iordache

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
II	Mutații în comerțul internațional: Tendințe, oportunități și riscuri. Strategii ale UE27 pentru sustenabilitatea schimburilor comerciale	Institutul de Economie Mondială Dr. Virginia Câmpeanu
VIII.5.69	Dezvoltări strategice ale relațiilor comerciale UE27-China pentru sustenabilitatea deficitului comercial al UE. Contribuții ale României	Institutul de Economie Mondială Dr. Virginia Câmpeanu Dr. Sarmiza Pencea
VIII.6.70	Modificări posibile ale raportului de forțe SUA-Uniunea Europeană în economia mondială, în contextul crizei financiare internaționale	Institutul de Economie Mondială Dr. Simona Poladian
VIII.7.71	Evoluții și perspective ale schimburilor comerciale intra și extra-comunitare ale unor state noi membre ale UE27, în contextul liberalizării comerțului internațional (Polonia, Ungaria, Cehia)	Institutul de Economie Mondială Cornel Albu
III	Globalizarea și integrarea regională în Europa- spre o nouă paradigmă a mileniului. Contextul economic internațional al dezvoltării economico-sociale a României	Institutul de Economie Mondială Acad. Mircea Malița; Dr. Marcel Moldoveanu Gabriel Munteanu
VIII.8.72	România în contextul noilor dimensiuni ale globalizării și integrării regionale	Institutul de Economie Mondială Dr. Marcel Moldoveanu
VIII.9.73	Impactul globalizării serviciilor asupra fluxurilor comerciale și investiționale ale României. Oportunități de creștere durabilă și convergență structurală	Institutul de Economie Mondială Dr. Agnes Ghibuțiu
VIII.10.74	Managementul dezvoltării durabile a ecosistemelor agricole	Institutul de Economie Mondială Dr. Maria Cartas
VIII.11.75	Tendințe ale conjuncturii economice pe grupe de țări și țări	Institutul de Economie Mondială Gabriel Munteanu; Cornel Albu
VIII.12.76	Perspective în evoluția cererii și a prețurilor pe principalele piețe și la bursele internaționale de mărfuri	Institutul de Economie Mondială Octavian Rădulescu

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
IX. Economia României și sistemul euro. Program prioritar al Academiei Române coordonatori: Acad. Mugur C. Isărescu; Dr. Napoleon Pop		
IX.1.77	Tendențe în conduita politicilor macroeconomice de adoptare a euro în noile state membre ale UE. Performanțele politicilor macroeconomice ale României în adoptarea monedei unice europene	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Napoleon Pop
IX.2.78	Criza financiară mondială. Noile provocări macroeconomice globale și naționale la adresa obiectivului adoptării euro de către România	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Napoleon Pop
IX.3.79	Extinderea Zonei Euro către țările central și est -europene	Institutul de Economie Mondială Eugen Andreescu
IX.4.80	Impactul politicii de creditare asupra economiei românești	Institutul de Prognoză Economică Dr. Elena Pelinescu
X. Modelarea economiei românești. Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonator: Acad. Emilian Dobrescu		
X.1.81	Măsurarea interacțiunii dintre schimbările structurale și inflație	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu
X.2.82	Procedură de audit guvernamental pentru evaluarea gradului de convergență în UE	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Mihai Dimitriu
X.3.83	Sistemul de modele al fluxurilor financiare. Modelul financiar compozit	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Gheorghe Manolescu
X.4.84	Modele ale economiei spațiale – teorie și aplicații	Institutul de Prognoză Economică Dr. Lucian-Liviu Albu
X.5.85	Model de programare financiară macroeconomică. Invarianți dinamici și structurali în procesul economic	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
		Dr. Emil Dinga
X.6.86	Productivitate și ocuparea regională în servicii. Estimări econometrice pentru România	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Dorin Jula
X.7.87	Creșterea competitivității industriilor extractive și energetice din România. Modele și metode econometrice de decizie și analiză multicriterială	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Marius Bulearcă, Dr. Mihai-Sabin Muscalu
X.8.88	Aplicații ale metodelor ondulatorii la descrierea ciclurilor economice	Institutul de Prognoză Economică Ionuț Purica
X.9.89	Metode matematice pentru modelarea seriilor de timp bazate pe tehnici de programare neuronale și genetice	Institutul de Prognoză Economică Dr. George Daniel Mateescu
X.10.90	Banca de date a macromodelului „Dobrescu”, Versiunea 2009	Institutul de Prognoză Economică Dr. Marioara Iordan
X.11.91	Algoritmi de reducere a dimensionalității spațiului datelor și aplicarea lor în macroeconomie	Centrul de Modelare Macroeconomică Drd. Corina Sâman
XI. Economie și cultură. Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonator: Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc		
XI.1.92	Obiective, politici, mecanisme și instrumente ale dezvoltării regionale durabile a culturii în România	Institutul de Economie Națională Dr. Valeriu Ioan-Franc
XI.2.93	Particularități și tendințe ale sistemului educațional al României în secolul al XX-lea	Institutul de Economie Națională Dr. Florin Marius Pavelescu
XI.3.94	Economia artei (II). Metodologia și indicatorii de evaluare a instituțiilor culturale. Perspectivă interdisciplinară	Dr. Maria Moldoveanu
XI.4.95	Nicholas-Georgescu Roegen. Opere complete. Vol 8, Cartea a II a	Institutul de Economie Națională Dr. Valeriu Ioan-Franc

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
XI.5.96	Gândirea economică românească la cumpăna dintre milenii (I) Seria Tezaur – Institutul Național de Cercetări Economice. Anii 1991-1992-1993	Centrul de Informare și Documentare Economică Dr. Valeriu Ioan-Franc; Dr. Aida Sarchizian
XI.6.97	Venitul național – produsul național brut în România. 1860-2000. Calcularea seriilor statistice seculare. Partea a II-a. Sectoarele construcții și servicii	Institutul de Economie Națională Dr. Victor Axenciuc
XI.7.98	Gheorghe Zane: Texte din literatura economică în România (II). Secolul XIX. Școala economică românească din Transilvania	Centrul de Informare și Documentare Economică Dr. Daniela Poenaru
XI.8.99	Scurtă istorie a doctrinelor economice. Gândirea economică în perioada 1920 - până în zilele noastre	Institutul de Economie Mondială Dr. Mariana Iolanda Vasilescu-Dăduianu
XI.9.100	Creștinism și dezvoltare economică (II)	Dr. Aurel Octavian Berea
XII. Cooperarea științifică cu Republica Moldova. Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonator: Prof. univ. dr. Mircea Ciumara		
XII.1.101	Factori și criterii pentru competitivitatea economică	Institutul Național de Cercetări Economice Prof. univ. dr. Mircea Ciumara Academia de Studii Economice a Moldovei Prof. univ. dr. Hab. Grigore Belostecinic
XII.2.102	Scenarii demoeconomice și ocuparea forței de muncă	Institutul Național de Cercetări Economice Dr. Luminița Chivu Institutul de Economie, Finanțe și Statistică Chișinău

Cod program/temă	Programul/ Tema	Institutul Coordonator
		Conf. dr. Valentina Fetiniuc
XII.3.103	Fundamentarea bio-economică a biodiversității agrozootehnice pentru dezvoltarea rurală în România și Republica Moldova	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate "David Davidescu" Amalia Străteanu
XII.4.104	Cercetări privind trasabilitatea în eco-sisteme zootehnice a unor produse de origine animală în condițiile social-economice din România și Republica Moldova	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate "David Davidescu" Dr. Iudith Ipate
XII.5.105	Rolul formării unor aglomerări economice de tip cluster asupra competitivității regionale la granița de est a României	Institutul de Prognoză Economică Dr. Carmen Beatrice Păuna
XII.6.106	Seminar bilateral INCE – ASEM Chișinău, 2009	Institutul Național de Cercetări Economice Prof. univ. dr. Mircea Ciumara Academia de Studii Economice a Moldovei Prof. univ. dr. Hab. Grigore Belostecinic
XIII. Programe editoriale		
	Publicarea de reviste – coordonatori: Dr. Valeriu Ioan-Franc; Dr. Aida Sarchizian -	
	<ul style="list-style-type: none"> • Romanian Journal of Compared Economy and Consens/ Revista Română de Economie Comparată și Consens, , Director Academician Tudorel Postolache, 2 apariții/an • Romanian Economic Review, 2 apariții/an, cooperare cu Editura Academiei Române • Romanian Journal of economic forecasting, 4 apariții/an (Institutul de Prognoză Economică) • Revista română de economie/Romanian Journal of Economics, 2 apariții/an (Institutul de Economie Națională) • Revista de economie industrială, 4 apariții/an (Centrul de Economia Industriei și Serviciilor) • Studii financiare, 4 apariții/an (Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu") • Colecția "Biblioteca economică" 	

Cod program/ temă	Programul/ Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
	- seria "Probleme economice" - 47 apariții/an - seria "Studii și cercetări economice", 12 apariții/an <ul style="list-style-type: none"> • eRomanian Economic Research Observer (publicație electronică de prezentare și diseminare a lucrărilor elaborate în institute) 	

Alcătuit în conformitate cu Programele fundamentale și prioritare ale Academiei Române și cu tematicile-program aprobate de consiliile științifice ale unităților componente ale INCE.

Director general,
Prof. univ. dr. Mircea CIUMARA

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

**INSTITUTUL DE ECONOMIE
AGRARĂ**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7.7. Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective

Coordonatori: dr. Filon Toderoiu; dr. Ioan Davidovici

Autor: Monica Tudor

CUPRINS

*Dinamica structurilor agrare din România și convergența acestora
spre o agricultură multifuncțională*

Rezumat	2
Introducere	3
1. Cercetări anterioare	5
2. Mutații structurale ale sistemului exploatațiilor agricole din România	7
3. O nouă abordare metodologică în implementarea modelelor dezvoltării multifuncționale	12
3.1. Șansele dezvoltării multifuncționale la nivelul exploatațiilor agricole individuale – fundamentare demo-socială	17

3.2. Șansele dezvoltării multifuncționale la nivelul exploatațiilor agricole individuale – fundamentare economică/investițională	29
4. Concluzii – șansele de dezvoltare a activităților non-agricole pe tipuri de exploatații agricole individuale	37
4.1. Posibilități de finanțare pentru operaționalizarea șanselor de dezvoltare a activităților non-agricole la nivelul exploatațiilor agricole individuale	40
Referințe	41

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7.7. Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective

Coordonator: prof. dr. Ioan Davidovici

Autori: prof. dr. Ioan Davidovici; Kruzslcika Mihaela

Colaboratori: Sava Alexandru Davidovici; Laurențiu Simion

CUPRINS

Mediul instituțional al exploatațiilor agricole românești

Introducere	2
Capitolul I	4
1. Structura agrară	4
Capitolul II	11
1. Caracteristici definitorii ale piețelor rurale din România contemporană	11
1.1. Persistența unor canale de comunicare obturate între cerere și ofertă	11
1.2. Dezechilibrul accentuat în sfera potențialului concurențial între purtătorii cererii și cei ai ofertei	12
1.3. Criza mediului instituțional	14

1.4. Funcția pieței de asanare a sectorului agricol de producători necompetitivi și neviabili într-o economie deschisă nu se realizează în mod corespunzător	15
1.5. Piața creditului este practic blocată	16
1.6. Legăturile sectorului agricol cu piețele externe se mențin la cote scăzute în zona exporturilor	17
2. Evoluții posibile	17
Capitolul III	23
1. Dezvoltarea piețelor agricole în România: restricții, oportunități, posibile soluții	23
2. Comportamentul economic al gospodăriilor țărănești: raționalitatea deciziilor	25
3. Actualele piețe factor de blocaj în procesul de inserție a exploatațiilor agricole în economia marfară	28
4. Concluzii. Posibile soluții	30
4.1. Diminuarea și eliminarea treptată a barierelor la intrarea pe piață	30
4.2. Reducerea riscurilor de piață	32
4.3. Consolidarea capacității de negociere a producătorilor agricoli.....	32
Bibliografie	34

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7.7. Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective

Coordonatori: dr. Filon Toderoiu; dr. Ioan Davidovici

Autor: dr. Dan Marius Voicilaș

CUPRINS

Relații instituționale în procesul de atragere a capitalului

Rezumat	2
Introducere	3
1. Interesul european pentru această temă	3
2. Interesul național al temei	3
3. Obiective	3
4. Metodologie	3
5. Cercetări anterioare	4
6. Rezultate previzibile ale cercetării	4
Investițiile în România	4
1. Evoluția ISD pe plan mondial în anul 2008	4

2. Evoluția ISD în România	6
Instituții responsabile de atragerea investitorilor	13
1. Agenția Română pentru Investiții Străine (ARIS)	13
2. Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR)	14
3. Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC)	16
4. Consiliul Investitorilor Străini (CIS)	17
Climatul investițional	17
Recomandările investitorilor străini	21
1. Sistemul juridic	22
2. Regimul fiscal	22
3. Flexibilitatea pieței muncii	23
4. Sectorul bancar	24
5. Guvernanță corporatistă și Piața de capital	24
6. Mediul	25
7. Corupția	27
8. Sectorul energetic	28
9. Agricultură	29
10. Absorbția fondurilor europene	30
Concluzii	33
Bibliografie	34
Anexa 1	35

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7.7. Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective

Coordonatori: dr. Filon Toderoiu; dr. Ioan Davidovici

Autori: Floarea Bordânc; Elena Sima

CUPRINS

*Influența factorilor de mediu natural asupra dimensiunii, structurii și profilului
ecosistemelor agricole din România*

Rezumat	3
Introducere	4
1. Diferențieri teritoriale ale restrictivității unor factori de mediu natural, cu relevanță în definirea tipurilor de agrosisteme funcționale	4
1.1. Panta reliefului ca factor de restrictivitate pentru terenurile agricole	5
1.2. Principalii factori limitativi ai fertilității și/sau procese de degradare a solului ...	8
1.3. Corelația între panta terenurilor și vulnerabilitatea la eroziune	11
1.4. Influența secetei asupra structurii culturilor și a randamentului acestora	13
2. Intercondiționalitatea factorilor de mediu natural și sistemele zonale de agricultură	15

2.1. Acțiunea factorilor de mediu și optimul ecologic al sistemelor agricole	15
2.1.1. Definirea sistemelor agricole	16
2.1.2. Optimul ecologic al sistemelor agricole	17
2.2. Agroecosistemul – unitate teritorială relevantă a relațiilor de intercondiționalitate a factorilor de mediu și vocația agricolă a solului	18
2.3. Diferențieri regionale ale potențialului agricol	20
3. Repartiția teritorială a resurselor forestiere și prelucrarea primară a acestora	23
3.1. Câteva aspecte privind dinamica fondului forestier	23
3.2. Disparități teritoriale	24
3.3. Diferite structuri ale fondului forestier	27
Concluzii	29
Bibliografie	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7.7. Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective

Coordonatori: dr. Filon Toderoiu; dr. Ioan Davidovici

Autor: prof.univ.dr. Filon Toderoiu

CUPRINS

*Convergența reală a sectorului agroalimentar românesc
în contextul crizei economico-financiare*

Rezumat	2
Introducere	3
Capitolul 1. Material și metodă	4
1.1. Ontogeneza problematicii	4
1.2. Metodica utilizată	5
Capitolul 2. Rezultate și discuții	9
2.1. Convergența economică în UE-27 – evaluări macroeconomice	9
2.2. Convergența economică regională – evaluări demo-economice cantitative	11
2.3. Tendințe în evoluția convergenței regionale în UE-27	14

2.4. Convergența reală în economia reală – cazul IMM-urilor din România	16
2.5. Convergența regională în economia reală – cazul agriculturii din România	20
Capitolul 3. Concluzii și deschideri	22
Bibliografie	24

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7.7. Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective

Coordonatori: dr. Filon Toderoiu; dr. Ioan Davidovici

Autor: Sorin Bucur

CUPRINS

*Sectorul piscicol din România – evoluții și tendințe
în contextul crizei economico-financiare*

Introducere	2
I. Aspecte privind politica de pescuit la nivel internațional	3
II. Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai sectorului și comparații cu UE	8
III. Analiza SWOT a sectorului piscicol	12
Concluzii	14
Bibliografie	15

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7.7. Convergențe europene în agricultura României: evoluții recente și evaluări prospective

Coordonatori: dr. Filon Toderoiu; dr. Ioan Davidovici

Autor: Carmen Bucur

CUPRINS

*Concurența în sectorul agroalimentar – legislație, cazuistică
și tendințe în perioada de criză*

Introducere	2
I. Aspecte legislative privind regulile comunitare aplicabile sectorului agroalimentar din punct de vedere concurențial	2
II. Măsuri anticriză promovate de executivul european cu aplicabilitate și în domeniul agroalimentar	5
III. Aplicarea regulilor antitrust în sectorul agroalimentar – studii de caz	10
Bibliografie	23

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.9.9. Agricultura României în fața provocărilor schimbărilor climatice –
indicatori și baza de date*

Coordonator: dr. Iuliana Ionel

Autor: dr. Iuliana Ionel

CUPRINS

Rezumat	3
Cuvinte-cheie: temperaturi, precipitații, producții.....	3
Clasificare JEL 040, Q17, Q20	3
Introducere	3
Metodologia de cercetare	4
Rezultate obținute	4
Schimbările climei influențează în mod direct agricultura – indicatori	4
Consecințele modificărilor climatice	7
Economice	7
Asupra agriculturii	7

Asigurări	8
Transport	8
Inundații	8
Trecerea de nord-vest	8
Sănătate	8
Apărare	8
Măsuri pentru contracararea efectelor modificărilor climatice	8
Economia de energie	9
Energii alternative	9
Biomasa	9
Energia nucleară	10
Politicile UE pentru reducerea emisiilor de gaze	10
Agricultura poate contribui mai mult la combaterea efectelor modificărilor climatice	10
Conversia deșeurilor animale în biogaz	11
Îmbunătățirea funcției puț de carbon a solurilor agricole	11
Furnizarea de resurse regenerabile pentru bioenergie și produse biologice	11
Agricultura trebuie să găsească modalități de adaptare	11
Cum sprijină PAC eforturile de adaptare ale producătorilor	11
Schimbările climatice, agricultura și consumatorul	12
Concluzii	12
Bibliografie	13
Anexe indicatori	14

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Minodora Moldovan

CUPRINS

*Implicațiile reformei Politicii Agricole Comune
asupra pieței românești a cărnii*

Rezumat	2
Introducere	2
Metodologie	3
Cercetări anterioare	3
Rezultate – carne bovine	3
Rezultate – carne porc	10
Rezultate – carne ovine și caprine	15
Rezultate – carne pasăre	20
Bibliografie	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Lucian Luca

CUPRINS

PAC post 2013, o reformă greu de conturat

1. Introducere	2
2. Reformele PAC, din perspectiva economiei agrare	2
3. Elemente metodologice ale analizei reformării PAC	4
4. O reformă majoră (Mid Term Review), întărită de o reformă minoră (Health Check)	6
4.1. Comisia, mai importantă decât statele membre	6
4.2. Reforma Fischler din 2003	8
4.3. Controlul de sănătate al PAC din 2008	11
5. Care sunt așteptările pentru PAC post 2013?	13
5.1. Viitorul plăților directe	13

5.2. Diversitatea propunerilor de reformare a PAC	14
5.3. Ce poziție poate adopta România?	16
6. Concluzii	19
Bibliografie	21
Anexa 1. O metodologie pentru înțelegerea economiei politice a reformei Fischler	22
Anexa 2. Principalele rezultate ale negocierilor Health Check pentru România	23
Anexa 3. Propunerea ECIPE pentru o viitoare alocare rațională a plăților PAC	23
Anexa 4. Propunerile Comisiei pentru o mai bună funcționare a filierelor	25

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: dr. Cecilia Alexandri

CUPRINS

*Considerații privind evoluția pieței și a prețurilor agricole din România
în perioada post-aderare*

Introducere	2
A. Funcționarea filierelor agroalimentare	5
A.1. Sectorul agroalimentar românesc în context european	5
A.2. Structura filierelor agroalimentare din România comparativ cu cea din celelalte state din Uniunea Europeană	8
A.2.1. Agricultură	8
A.2.2. Procesarea	17
A.2.3. Comerțul en-gros și en-detail	19
B. Piețe și prețuri pe filierele agroalimentare	20
B.1. Concurența pe piețele din cadrul filierelor agroalimentare	20

B.2. Prețurile agricole și stadiul convergenței lor pe piața unică	22
B.3. Transmisia variației prețurilor pe filiere	28
B.4. Prețurile alimentelor la consumatorul final	31
B.5. Piețele și prețurile inputurilor pentru agricultură	34
Concluzii	36
Referințe	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Iuliana Ionel

CUPRINS

*Implicațiile reformei Politicii Agricole Comune asupra
pieței plantelor oleaginoase din România*

1. Rezumat	2
2. Cuvinte-cheie	2
3. Clasificare JEL	2
4. Introducere	2
5. Metodologia de cercetare	2
6. Rezultate obținute	2
6.1. Schema filierei (vezi anexa 1, pag. 13)	2
6.2. Analiza sectorului primar de producție	2

Figura 1. Suprafața totală cultivată cu plante oleaginoase în perioada 2000-2008 (mii ha)	3
Tabelul 1. Ponderea suprafețelor cultivate pe tipuri de exploatații agricole (%) în perioada 2006-2007	3
6.3. Analiza sectorului de procesare	4
6.4. Analiza sectorului de depozitare	6
Tabelul 2. Semințele oleaginoase depozitate, din care gradul 1, în perioada 2006-2008	7
6.5. Analiza sectorului de comercializare	7
Tabelul 3. Comerțul românesc cu semințe oleaginoase în perioada 2005-2008 ...	9
6.6. Consumul de ulei în România	9
6.7. Gradul de acoperire a consumului din producția internă	10
Tabelul 4. Gradul de acoperire a consumului din producția internă pentru semințele de floarea soarelui 2003-2008	10
Tabelul 5. Gradul de acoperire a consumului din producția internă pentru boabele de soia 2003-2008	11
Tabelul 6. Gradul de acoperire a consumului din producția internă pentru semințele de rapiță 2003-2008	11
6.8. Piața europeană a semințelor oleaginoase	11
6.9. Analiza SWOT	12
6.10. Propuneri de măsuri	13
7. Bibliografie	13

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Iuliana Ionel

CUPRINS

*Implicațiile reformei Politicii Agricole Comune
asupra pieței cerealelor din România*

1. Rezumat	3
2. Cuvinte cheie: suprafețe, producții, SAPS, prețuri, consumul, comerț exterior	3
3. Clasificare JEL Q13	3
4. Introducere	3
5. Metodologia de cercetare	3
6. Rezultate obținute	3
6.1. Schema filierei (vezi anexa 1, anexa 2)	3
6.2. Impactul PAC asupra sectorului primar de producție a cerealelor	3
Figura 1. Suprafața cultivată cu cereale în perioada 2000-2008 (mii ha)	4

Tabelul 1. Ponderea suprafețelor cultivate pe tipuri de exploatații agricole (%) în perioada 2006-2007	4
Figura 2. Suprafețele cultivate cu principalele cereale în perioada 2000-2008 (mii ha)	5
Figura 3. Producțiile medii la grâu în perioada 2000-2008 (kg/ha)	5
6.3. Impactul PAC asupra sectorului de procesare a cerealelor	8
6.4. Impactul PAC asupra sectorului de depozitare	8
Tabelul 2. Cerealele depozitate, din care gradul 1, în perioada 2006-2007	10
6.5. Impactul PAC asupra comerțului exterior	11
Tabelul 3. Comerțul românesc cu cereale în perioada 2005-2008	11
6.6. Impactul PAC asupra gradului de autoaprovizionare cu cereale din producția internă	11
Tabelul 4. Gradul de acoperire a consumului din producția internă pentru cereale 2003-2008	12
Tabelul 5. Gradul de acoperire a consumului din producția internă pentru grâu 2003-2008	12
Tabelul 6. Gradul de acoperire a consumului din producția internă pentru grâu 2003-2008	12
6.7. Impactul PAC asupra prețurilor cerealelor	12
Figura 5. Prețul cerealelor la poarta fermei, fără TVA în perioada 1997-2008, în euro/100kg	13
6.8. Impactul PAC asupra intervenției practicate pe piața românească a cerealelor	13
6.9. Piața Europeană a cerealelor	14
6.10. Analiza SWOT	14
7. Concluzii și propuneri	15
8. Bibliografie	16
Anexa 1. Schema filierei grâului	17
Anexa 2. Schema filierei porumbului	18

Figura 6. Prețurile grâului moale la poarta fermei în UE în anul 2007 euro/100 kg	19
Figura 7. Prețurile orzului la poarta fermei în UE în anul 2007 euro/100 kg	19
Figura 8. Prețurile porumbului la poarta fermei în UE în anul 2007 euro/100 kg	19

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Alina Matei

CUPRINS

Analiza diagnostic a firmei „Avicola Buzău SA”

Introducere	3
Capitolul 1. Diagnosticul economico-financiar – instrument esențial în eșalonul conducerii firmei	4
1.1. Domeniul financiar – indicatori	10
1.2. Domeniul comercial	13
1.3. Domeniul producției	14
1.4. Domeniul resurselor umane	15
1.5. Domeniul cercetării și dezvoltării umane	16
Capitolul 2. Evidențierea simptomelor semnificative a punctelor forte și slabe ale organizației	17
2.1. Prezentarea firmei	17

2.2. Domeniile de desfășurare ale activității companiei	18
2.3. Prezentarea companiilor din grup	22
2.4. Analiza financiară a companiilor Aaylex Trading SRL, Aaylex Distribution SRL și Avicola SA	24
Capitolul 3. Stabilirea pericolelor și oportunităților în dezvoltarea firmei	37
3.1. Analiza rivalității dintre competitorii existenți	38
3.2. Analiza pericolului de intensificare a competiției prin intrarea în cadrul industriei a noilor competitori	38
3.3 Analiza puterii cumpărătorilor	39
3.4. Analiza puterii furnizorilor	40
3.5. Riscurile întâlnite în activitatea companiei și circumstanțe atenuante	40
Capitolul 4. Concluzii și propuneri	44
Bibliografie	46

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Viorica Gavrilă

CUPRINS

*Dimensiunea structurală, funcțională și comportamentală
a filierei vitivinicole în context european*

Introducere	1
Metodologie de cercetare	2
Cercetări anterioare	2
Rezultate obținute	3
1. Dinamica sectorului viticol	3
2. Structura de producție pe tipuri de ferme	7
3. Costuri și prețuri în activitatea viticolă	8
4. Producția de vin	10
5. Comercializarea	12

6. Comerțul exterior	13
7. Consumul	17
8. Politica produsului	19
9. Analiza SWOT	24
Bibliografie	25
Anexe	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Cornelia Alboiu

CUPRINS

*Implicațiile reformei Politicii Agricole Comune
asupra pieței legumelor din România*

1. Rezumat	3
2. Introducere	3
3. Studii anterioare și metodologia de cercetare	4
4. Rezultate obținute	5
4.1. Analiza sectorului primar de producție	5
4.2. Asociațiile/organizațiile profesionale	11
4.3. Analiza sectorului de procesare	12
4.4. Analiza sectorului de comercializare	14
4.5. Analiza situației pe piața europeană și mondială	18

4.6. Consumul în România și comparații cu UE	19
4.7. Politica produsului	19
4.8. Analiza SWOT la nivel de fermă și sector de procesare	24
4.9. Calculul marjei brute	25
5. Concluzii	27
6. Bibliografie	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10.10. Reforma Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra piețelor agricole românești

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Mariana Grodea

CUPRINS

*Implicațiile Politicii Agricole Comune asupra
pieței laptelui în România*

1. Rezumat	1
2. Cuvinte-cheie	1
3. Clasificare JEL	1
4. Introducere	1
5. Metodologie	2
6. Rezultate obținute	2
6.1. Scurtă prezentare a pieței mondiale și europene a laptelui	2
6.2. Producție și efective	3
6.3. Colectare	6

6.4. Procesare și potențial de extindere	7
6.5. Calitate	9
6.6. Prețuri	11
6.7. Comerț	12
6.8. Consum	15
6.9. Impactul PAC asupra sectorului laptelui după aderare	17
6.10. Analiza SWOT	20
6.11. Concluzii și propuneri	21
7. Bibliografie	22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.11.11. Dezvoltarea durabilă în exploatațile agricole ale României
– evaluări cantitative și calitative

Coordonator: dr. Camelia Gavrilescu

Colectiv de autori: dr. Camelia Gavrilescu; dr. Vergina Chirițescu; dr. Viorica Gavrilă;
dr. Dinu Gavrilescu; dr. Mirela Rusali; dr. Camelia Toma; dr. Crina
Turtoi; dr. Nicole Livia Atudosiei; dr. Gheorghe Hurduzeu; dr.
Cristian Kevorchian; Mihaela Kruszlicika; Daniela Aurora
Marinescu;
Sanda Conișescu

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Indicatori de evaluare și măsurare a gradului de dezvoltare durabilă în agricultură utilizați pe plan național și internațional	11
3. Material și metodă de cercetare	18
3.1. Cuantificarea principalilor indicatori de estimare a dezvoltării durabile a exploatației prin metoda IDEA	21

3.2. Dezvoltarea conținutului scalelor de durabilitate, structura fiecărei scale și construirea detaliată a fiecărui indicator	26
3.2.1. Scala I – Durabilitate agroecologică	26
3.2.2. Scala II – Indicatori socioteritoriali	49
3.3. Soluții bazate pe SPSS în prelucrarea datelor din anchete	64
3.3.1. Preliminarii	64
3.3.2. Baze de date în SPSS	64
3.3.3. Programabilitatea funcțiilor SPSS	77
3.3.4. SPSS Data Entry Builder	79
3.3.5. Pașii analizei statistice cu SPSS	80
3.3.6. Organizarea datelor pentru analiză	84
3.3.7. Calcularea indicatorilor statistici descriptivi	86
3.3.8. Teste parametrice	89
3.3.9. Aplicație la prelucrarea anchetei	95
4. Rezultate și discuții	101
4.1. Tipologia și structura fermelor	101
4.1.1. Gruparea fermelor	101
4.1.2. Elemente ale relației între structura exploatațiilor agricole și utilizarea inputurilor	122
4.1.3. Aspecte legate de comercializarea produselor agricole	137
4.1.4. Competitivitate și potențial de evoluție	137
4.1.5. Concluzii punctuale	146
4.2. Testarea indicatorilor scalei de durabilitate agroecologică a exploatațiilor agricole din eșantion	148
4.2.1. Concluzii punctuale	156
4.3. Testarea indicatorului de agromediu – A13 „Fertilizarea” și practicile agricole folosite	158
4.3.1. Concluzii punctuale	168

4.4. Testarea indicatorului A19 – Dependența energetică	170
4.4.1. Concluzii punctuale	177
4.5. Evaluarea potențialului de înzestrare a exploatațiilor agricole cu mijloace mecanice	178
4.5.1. Detalii metodologice ale analizei	179
4.5.2. Rezultate ale analizei	180
4.5.3. Concluzii punctuale	193
4.6. Evaluarea comportamentului exploatației agricole și a gradului de satisfacție al fermierilor	195
4.6.1. Gradul de conectare a exploatațiilor agricole la piața funciară	195
4.6.2. Gradul de satisfacție privind situația materială personală și a familiei	197
4.6.3. Percepția asupra bunăstării – retrospectivă, actuală și prospectivă	199
4.6.4. Aspecte socioeconomice	203
4.6.5. Ierarhia valorilor	204
4.6.6. Percepția asupra sprijinului acordat de instituții	205
4.6.7. Gradul de informare	206
4.6.8. Realități și nevoi	207
4.7. Aspecte privind structura și potențialul de forță de muncă al exploatațiilor agricole românești	209
4.7.1. Concluzii punctuale	216
5. Riscurile agro-pedoclimatice – gestionarea acestora prin instrumente alternative ..	220
5.1. Considerații introductive	220
5.2. Argument: conștientizarea expunerii la variabilitatea factorilor climatici	221
5.3. Experiențe naționale și internaționale privind efectele schimbărilor climatice asupra sectorului agricol	226
5.4. Riscurile agro-pedoclimatice	231
5.4.1. Identificarea și caracterizarea tipurilor de risc agro-pedoclimatic	232

5.4.2. Fenomenul de secetă	237
5.4.3. Inundațiile	239
5.5. Asigurările agricole în România	241
5.6. Analizarea celor mai eficiente metode de asigurare a riscurilor agro- pedoclimatice prin Alternative de Transfer (engl. <i>Alternative Risk Transfer, ART</i>)	245
5.7. Experiențe și cercetări relevante în domeniu	251
5.8. Concluzii punctuale	257
Bibliografie	259
Lista tabelor	268
Lista figurilor	270

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.2.25. Capital social și managementul resurselor naturale

Coordonatori: acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: acad. Păun Ion Otiman

CUPRINS

Starea actuală și strategii privind folosirea resurselor din agricultura

I. În ce stadiu se află agricultura și dezvoltarea rurală românească a anului 2009 privind utilizarea resurselor?	2
I.1. De unde pornim?	2
I.2. Principalii factori care generează nonperformanță în agricultura României	2
I.2.1. Nonperformanța producției agricole	2
I.2.2. Costurile nonperformanței agricole din România	3
I.2.3. Crize și dezechilibre permanente în agricultura României	4
I.3. Sisteme de finanțare a agriculturii	4
I.4. Caracteristicile principale ale evoluției pieței agricole în actualul deceniu	6

I.5. Starea folosirii rezervelor în agricultura României după anul 1990	8
I.6. Declanșarea crizei economico-financiare	10
II. Principalele căi de atenuare a efectelor crizei și de reluare a creșterii economice în agricultură	13
II.1. Alocarea de fonduri în refuncționalizarea, modernizarea și eficientizarea resurselor de irigații	15
II.2. Economia rurală românească	17
II.3. Echilibrarea resurselor forestiere în teritoriul României	18
II.4. Investițiile în infrastructura rurală și echiparea tehnică a localităților și a spațiului rural	19
II.5. Agricultura – coloana vertebrală a economiei rurale românești	20
II.6. Economia montană – bine concepută, aplicată și susținută – o șansă pentru România	22
II.7. Investiții în cunoaștere și educație	25
III. Strategia de folosire durabilă pe termen mediu și lung a agriculturii	26
III.1. Dezvoltarea agriculturii	32
III.2. Exploatațiile agricole	34
III.3. Silvicultura și economia forestieră	34
III.4. Agroturismul și ecoturismul local	36
III.5. Întreprinderile mici și mijlocii	37
III.6. Habitatul rural	39
III.7. Cultura rurală	39
III.8. Mediul înconjurător, natura și peisajul	40
III.9. Cooperarea internațională intercomunitară, interregională și transfrontalieră	41
III.10. Managementul comunităților rurale. Subsidiaritatea. Descentralizarea și instituționalizarea administrației agricole	41
III.11. Finanțarea agriculturii și dezvoltării rurale	42
Bibliografie	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.2.25. Capital social și managementul resurselor naturale

Coordonatori: acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: dr. Violeta Florian

CUPRINS

Capitalul social – dezvoltare durabilă

Introducere	2
Capitolul 1. Capital social - caracteristici teoretice	7
1.1. Definiții – funcții și tipologii	7
1.2. Istorii cognitive	8
1.3. Teorii	9
Capitolul 2. Relațiile dintre capital social și dezvoltare durabilă	13
2.1. Fundamentări empirice ale relațiilor dintre capital social și dezvoltare durabilă	13
2.2. Dezvoltare durabilă, descreștere durabilă - precizări teoretice, istorii cognitive	15

2.3. Descreștere și dezvoltare durabilă	19
Capitolul 3. Demonstrație rurală: capital social – descreștere sustenabilă	21
3.1. Capitalul social – schimbare socială	21
3.2. Capital social – structuri, funcții	22
Bibliografie	27

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.2.25. Capital social și managementul resurselor naturale

Coordonatori: acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Lorena Chițea

CUPRINS

Managementul resurselor umane

Rezumat	2
Cuvinte cheie	2
Clasificarea JEL	2
Metodologie	2
Cercetări anterioare	2
Rezultate obținute	3
Introducere	4
1. Concept – Managementul Resurselor Umane	6
2. Principii, obiective – Managementul Resurselor Umane	10

3. Funcțiile Managementului Resurselor Umane	11
4. Proiectarea unui Management al Resurselor Umane previzional	20
În loc de concluzii	21
Bibliografie	23

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.2.25. Capital social și managementul resurselor naturale

Coordonatori: acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Mihai Chițea

CUPRINS

Capital uman, capital social

Introducere	2
Metodologie	2
Cercetări și preocupări anterioare	3
Rezultatele cercetării	5
Capitolul I. Capitalul uman	6
1.1. Definirea capitalului uman	6
1.2. Componentele capitalului uman	9
1.3. Operaționalizarea capitalului uman	11
Capitolul II. Capitalul social	14

2.1. Definirea capitalului social	14
2.2 .Tipuri de capital social	19
2.3. Operaționalizarea capitalului social	21
Bibliografie	27

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.2.25. Capital social și managementul resurselor naturale

Coordonatori: acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Marioara Rusu

CUPRINS

Resursele naturale și protecția mediului

Introducere	2
Metodologie	3
Rezultatele cercetării	3
Cercetări și preocupări anterioare	3
1. Definirea și clasificarea resurselor naturale	3
2. Evaluarea economică a resurselor naturale	7
3. Resursele naturale, mediul înconjurător și creșterea economică	10
4. Cuantificarea fenomenelor economice și ecologice	14

5. Amprenta ecologică	17
Bibliografie	20

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.2.25. Capital social și managementul resurselor naturale

Coordonatori: acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Elena Sima

CUPRINS

Managementul resurselor naturale
- delimitări tipologice -

Introducere	2
1. Stadiul cunoașterii problemei.....	3
1.1. Dezvoltarea durabilă și trecerea la era ecologică	4
1.2. Poluarea mediului înconjurător	8
1.3. Combaterea poluării	10
1.4. Amprenta ecologică și biocapacitatea	12
2. Material și metodă	14
3. Rezultate și discuții	14
3.1. Managementul solului, subsolului și a ecosistemelor terestre	15

3.2. Managementul resurselor de apă și a ecosistemelor acvatice	18
3.3. Managementul atmosferei	22
3.4. Managementul biodiversității	23
3.5. Managementul ariilor protejate	25
3.6. Managementul resurselor naturale în mediul rural	27
Concluzii	29
Bibliografie	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.2.25. Capital social și managementul resurselor naturale

Coordonatori: acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Elisabeta Roșu

CUPRINS

Probleme ecologice

Introducere	2
Metodologie	2
Cercetări anterioare și rezultate obținute	3
1. Schimbarea climei	3
2. Diversitatea biologică	9
3. Deșertificarea	13
4. Stratul de ozon – problemă globală	16
5. Relația om – ecosferă	18
Bibliografie	19

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

*Influența factorilor de mediu natural asupra extinderii și structurii habitatului uman
din spațiul rural*

Autor: prof. univ. dr. Floarea Bordânc

CUPRINS

Rezumat	2
Introducere	3
1. Dimensiunea și principalele caracteristici ale spațiului rural românesc	4
1.1. Principalele caracteristici ale spațiului rural	4
1.2. Dimensiunea fizică și demografică a spațiului rural românesc	7
1.3. Dimensiunea administrativă a spațiului rural românesc	10
2. Caracterizarea generală a favorabilității/restrictivității factorilor de mediu natural la nivelul celor trei mari regiuni fizico-geografice	12
2.1. Favorabilitatea zonei montane	13
2.2. Favorabilitatea zonei colinare	14
2.3. Favorabilitatea zonei de câmpie	15
3. Repartiția altitudinală și delimitarea tipurilor de habitat	16
3.1. Caracterizarea generală hipsometrică a reliefului	17

3.2. Delimitarea administrativă preliminară a principalelor tipuri geografice de habitat uman	18
3.3. Tipurile morfostructurale de aşezări umane	24
Concluzii	28
Bibliografie	30
Anexa nr. 1	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.5.5. Efectele reformei fiscale în România în contextul reformei fiscale din UE

Coordonator: dr. Elena Pădurean

Colectiv de autori: dr. Elena Pădurean; dr. Emil Dinga; Camelia Băltărețu; Delia Nedu;
Georgiana Chițiga; drd. Ionel Leonida

Cercetători asociați: conf. univ. dr. Cristina Bălăceanu; lect. univ. dr. Brîndușa Covaci;
lect. univ. dr. Marius Vorniceanu; lect. univ. drd. Diana Apostol

CUPRINS

1. Introducere non-tehnică	7
1.1. Scopul urmărit și obiectivele proiectului de cercetare	7
1.2. Stadiul cercetării în domeniul studiului	7
1.3. Metodologia utilizată	8
1.4. Conținutul capitolelor	8
1.5. Contribuțiile aduse de autori în domeniul studiului	11
2. Aspecte conceptuale privind procesul de reformă fiscală	15
2.1. Conceptul de reformă fiscală	15

2.1.1. Preliminarii	15
2.1.2. Reforma fiscală	20
2.2. Criterii de clasificare a reformei fiscale	23
2.2.1. Concepte asociate instituției fiscale	24
2.2.2. Unele delimitări privind criteriile de clasificare	26
2.2.3. Lista criteriilor de clasificare a reformei fiscale	28
2.3. Tipologii ale reformei fiscale	29
2.3.1. Preliminarii metodologice	29
2.3.2. Tipologii ale reformei fiscale	31
2.3.3. Concluzii	35
Anexa 1. Asupra impozitului forfetar	37
Anexa 2. Adecvare fiscală și capilaritate fiscală	42
3. Evaluarea conceptuală a reformei fiscale din România din anul 2005	45
3.1. Parametrii descriptivi ai procedurii de reformă fiscală din România din anul 2005	45
3.1.1. Preliminarii	45
3.1.2. Descrierea procedurii de introducere a cotei unice de impozitare	46
Anexa 1. Reprezentarea grafică a regimurilor de impozitare directă alternativă la impozitarea proporțională	52
Anexa 2. Testele de sustenabilitate efectuate la introducerea cotei unice de impozitare directă	54
3.2. Pragul critic în procesul economic	57
3.2.1. Condițiile suficiente și necesare ale unui prag critic	57
3.2.2. Analiza logică a predicatelor de suficiență a pragului critic în procesul economic	68
3.2.3. O tipologie abstractă a pragurilor critice în procesul economic	69
Anexa 1. Emergența pragurilor critice secundare din pragurile critice primare	73

3.3. Evaluarea pragului de semnificație a reformei fiscale cu ajutorul pragurilor critice	79
3.3.1. Preliminarii	79
3.3.2. Conexiunea dintre pragul critic și pragul de semnificație	81
4. Evaluarea empirică a reformei fiscale din România din anul 2005	84
4.1. Dinamica și structura veniturilor fiscale	84
4.1.1. Indicatori de structură a veniturilor fiscale	87
4.1.2. Indicatori de dinamică a veniturilor fiscale	92
4.2. Evaluarea efectelor introducerii cotei unice de impozitare a veniturilor	94
4.2.1. Efecte asupra veniturilor corporative	94
4.2.2. Efecte asupra veniturilor persoanelor fizice	97
4.2.3. Evaluarea calitativă a măsurilor fiscale din anul 2005	98
4.2.4. Riscurile asociate reformei fiscale din România	106
5. Bibliografie	110

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.12.12. Intervenționismul și performanțele financiare ale firmelor private și de stat

Coordonator: dr. Mihail Dimitriu

Colectiv de autori: dr. Mihail Dimitriu; drd. Tudor Ciomara; dr. Silviu Șeitan;
drd. Nicoleta Mihăilă

Cercetători asociați: conf. univ. dr. Ioan Ciochină-Barbu; lect. univ. dr. Nelu Niță; Adrian Lupașcu; Laurențiu Novac; lect. univ. dr. Viorica Toma; lect. univ. dr. Elvira Grigoraș; conf. univ. dr. Alexandru Trifu; lect. univ. dr. Maria Țăran; asist. univ. dr. Cristina Dorneanu; lect. univ. dr. Vasile-Liviu Ichim; lect. univ. dr. Mihaela Brîndușa Tudose; conf. univ. dr. Constantin Sălceanu; lect. univ. dr. Raluca-Irina Clipa; lect. univ. drd. Mircea Asandului; lect. univ. drd. Andra Nichitean; lect. univ. drd. Radu Tașcă; lect. univ. drd. Anton Lucian Vasile; drd. Raluca Ionescu; drd. Mihaela Măstăcan

CUPRINS

Intervenționismul și performanțele financiare la nivel microeconomic

Capitolul 1. Intervenționism statal – cadru juridic național și comunitar	1
Capitolul 2. Economia statului și intervenționismul în economia reală	20

2.1. Macroeconomie și guvernare	20
2.2. Eficiență macroeconomică, justiție socială și dezvoltare	22
2.3. Distribuirea și redistribuirea veniturilor. Politica bugetară și politica fiscală	31
2.4. Eșecul piețelor. Externalități și bunuri publice	41
2.5. Piața politică și opțiunile publice	54
2.6. Determinanți ai intervenției statului în contextul recesiunii economice	56
2.7. Gradele de intervenție a statului	66
Capitolul 3. Criza financiară și intervenția statului în economia reală	85
3.1. Criza actuală mondială	85
3.2. Efectele crizei și măsuri de redresare în Europa	86
3.3. Criza în România și măsurile anticriză	88
3.4. Bibliografie	92
Capitolul 4. Adoptarea și adaptarea strategiilor de intervenție a statului în economie pentru menținerea sau amplificarea performan- țelor mediului de afaceri	93
4.1. Elemente introductive	93
4.2. Etapele de elaborare a strategiilor	95
4.3. Structura procesului de adoptare și adaptare a strategiilor	97
4.4. Adoptarea și adaptarea strategiilor de intervenție în condiții de criză	101
4.5. Concluzii	105
4.6. Bibliografie	107
Capitolul 5. Aplicarea unei politici structurale adecvate noilor condiții create de criza financiară	108
5.1. Teoria generală a instituționalismului	108
5.2. Economia bazată pe cunoaștere	109
5.3. Politicile economice. Necesitatea acestora	110
5.4. Bibliografie	113

Capitolul 6. Politica fiscală predictibilă și reducerea nivelului de vulnerabilitate a mediului de afaceri	114
6.1. Introducere	114
6.2. Sistemul fiscal din România și celelalte state membre UE	115
6.3. Politica fiscală în perioada 2009-2011	118
Capitolul 7. Politica monetară, convergența nominală și convergența reală	121
7.1. Abordări teoretice	121
7.2. Efecte asupra performanțelor la nivel microeconomic	135
7.3. Concluzii	142
Capitolul 8. Analiza eficacității politicii deficitelor bugetare în condițiile circulației libere a capitalurilor	145
8.1. Introducere	145
8.2. Material și metodă	145
8.3. Rezultate și discuții	146
8.4. Concluzii	154
8.5. Mecanisme generate de execuția bugetului consolidat ce pot contracara efectele negative ale crizei financiare	156
8.6. Bibliografie	170
Capitolul 9. Corelarea procesului decizional cu nivelul și calitatea resurselor atrase prin intermediul instituțiilor statului pentru realizarea obiectivelor de performanță la nivel microeconomic	171
9.1. Rolul statului în viața economică	171
9.2. Procesul decizional în firmele românești	173
9.3. Firmele și statul – parteneri cu interese comune sau divergente?	177
9.4. Bibliografie	182
Capitolul 10. Influențarea performanțelor economico-financiare de vulnerabilită- țile generate de criza financiară și calitatea intervenționismului statal ...	183
10.1. Abordări teoretice privind performanța. Performanța financiară	183

10.2. Impactul vulnerabilității agentului economic asupra indicatorilor de performanță economico-financiară	185
10.3. Performanța agentului economic și intervenționismul statal	198
10.4. Concluzii	205
10.5. Bibliografie	207
Capitolul 11. Politici, strategii și norme adoptate pentru reglementarea activității bancare în contextul crizei actuale – studiu de caz	208
11.1. Introducere	208
11.2. Sistemul bancar românesc	209
11.3. Propuneri legislative la nivel european	215
11.4. Concluzii	216
11.5. Bibliografie	217
Adaptarea strategiilor de intervenție a statului pentru amplificarea performanțelor investițiilor civile – studiu de caz	218
A. Strategii de intervenție a Uniunii Europene în derularea construcției de locuințe	218
B. Adaptarea strategiilor de intervenție ale statului român în construcția și reabilitarea locuințelor	224
Bibliografie	236

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.13.13. Starea financiară a României în perspectiva dezvoltării durabile

Coordonatori: prof. dr. Cornel Ionescu (coordonare generală); prof. dr. Emil Dinga
(coordonare științifică)

Colectiv de autori: prof. dr. Emil Dinga; prof. dr. Cornel Ionescu; dr. Napoleon Pop;
dr. Camelia Milea; dr. Gheorghe Manolescu; dr. Mihail Dimitriu;
dr. Silviu Șeitan; drd. Iulia Lupu

CUPRINS

Starea financiară a României
Volumul I - Evaluare generală

Cuvânt înainte	3
1. Metodologia de abordare	6
1.1. Motivația noii structuri a lucrării	6
1.2. Obiectivele lucrării	8
1.3. Caracteristicile proiectului	9
1.4. Structura generală	9

1.5. Principiul nedublării informației primare	10
1.6. Evaluarea	10
1.7. Echipa de cercetare, responsabilități	15
1.8. Câteva precizări metodologice	16
1.8.1 Aspecte teoretico-metodologice privind evaluarea stării financiare a populației	16
1.8.2. Aspecte teoretico-metodologice privind evaluarea organizațiilor financiare nonbancare	25
1.8.3. Aspecte teoretico-metodologice privind evaluarea organizațiilor nonfinanciare (sectorul economia reală)	36
2. Fișele de indicatori pe domenii de evaluare	42
2.1. Secțiunea I. Macroeconomie financiară	43
2.1.1. Evaluarea sectorului fiscal-bugetar	43
2.1.2. Evaluarea sectorului monetar	77
2.1.3. Evaluarea balanței de plăți externe	93
2.1.4. Evaluarea stării financiare a populației	103
2.2. Secțiunea II. Microeconomie financiară	118
2.2.1. Evaluarea organizațiilor nonfinanciare	118
2.2.2. Evaluarea organizațiilor financiare bancare	135
2.2.3. Evaluarea organizațiilor financiare nonbancare	164
2.4. Secțiunea IV. Perspective ale sustenabilității mixului fiscal-bugetar pe perioada 2009-2013	182

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN (2009-2010)
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.13.13. Starea financiară a României în perspectiva dezvoltării durabile

Coordonatori: prof. dr. Cornel Ionescu (coordonare generală); prof. dr. Emil Dinga
(coordonare științifică)

CUPRINS

Starea financiară a României

Volumul II - Evaluarea stării economiei reale

1. Potențialul economico-financiar	3
a. Activele totale ale societății comerciale	3
b. Active immobilizate	5
c. Stocuri materiale	7
d. Disponibilități bănești	8
e. Active circulante	10
f. Număr de personal	12
2. Utilizarea potențialului economic	15
a. Amortizarea immobilizărilor corporale	15

b. Cheltuieli cu personalul	16
c. Cheltuieli de exploatare	18
e. Cheltuieli totale	20
3. Rezultatele economico-financiare în economia reală	23
a. Cifra de afaceri	23
b. Venituri din exploatare	24
c. Venituri totale	26
d. Profit/pierdere din exploatare	27
e. Profit/pierdere totală	31
f. Datoriile societăților comerciale	34
4. Performanțele economico-financiare în economia reală	36

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*III.5.28. Economia și mediul – abordarea strategică, integrativă și convergentă a fluxurilor
financiare pentru o economie (industrială) regenerativă*

Coordonatori: dr. Gabriela Cornelia Piciu (coordonator științific); dr. Gheorghe
Manolescu (coordonator executiv)

Colectiv de autori: dr. Gabriela Cornelia Piciu; dr. Gheorghe Manolescu; Florin
Bălășescu; Cătălin Drăgoi

Colaboratori externi: conf. univ. dr. Iuliana Dobre; conf. univ. dr. Carmen Trică;
conf. univ. dr. Raluca Irina Clipa; lector univ. dr. Iuliana
Predescu; asist. univ. drd. Claudia Elena Paicu

CUPRINS

Capitolul 1. Conceptul de proiect în rețea, complex și compozit și semnificația acestuia pentru finanțarea protecției mediului, într-o economie industrială integrativ -regenerativă centrată pe interactivitatea om-mediul	1
1.1. Definirea conceptului de proiect în rețea	1
1.2. Tipologia proiectelor în rețea	12
1.3. Managementul proiectului în rețea	23

1.4. Deteriorarea și protecția mediului	41
1.5. Proiectarea în rețea a protecției mediului	51
1.6. Proiect de mediu în rețea la nivelul comunității	63
1.7. Configurații ale finanțării în rețea a protecției mediului	78
Capitolul 2. Proiectarea în rețea a finanțării și sustenabilității mediului	102
2.1. Introducere	102
2.2. Designul regenerativ, metabolismul socioeconomic și binomul inovare-învățare – premise ale abordării în rețea a finanțării protecției și sustenabilității mediului înconjurător	104
2.3. Proiectarea în rețea a protecției și sustenabilității mediului	111
2.3.1. Perspectiva interacțiunii elementelor constitutive ale managementului proiectelor	112
2.3.2. Perspectiva interacțiunii elementelor constitutive ale managementului adaptiv și managementului tranziției	113
2.3.3. Factorii de influență ai abordării managerial-integrative	117
2.4. Aspecte privind proiectarea în rețea a finanțării protecției și sustenabilității mediului	120
2.4.1. Finanțarea protecției mediului și sustenabilității mediului în rețeaua proceselor economice tehnico-productive	120
2.4.2. Finanțarea protecției și sustenabilității mediului în rețeaua procesului comunitar socio-ecologic	124
Capitolul 3. Configurația instrumental-operațională a proiectelor în rețeaua de finanțare a protecției mediului	130
3.1. Organizarea	130
3.2. Montaje financiare	135
3.3. Instrumente și tehnici de finanțare	138
3.4. Structura finanțării	140
3.5. Sistem integrat de management calitate-mediu	147

Capitolul 4. Diagnosticarea și evaluarea riscurilor de finanțare a protecției și sustenabilității mediului, în condițiile economiei industriale integrativ-regenerative	158
4.1. Introducere	158
4.2. Evaluarea riscurilor asociate proiectelor în rețea	160
4.3. Model matricial de evaluare a riscurilor de finanțare a protecției mediului	168
4.3.1. Fundamentarea modelului	169
4.3.2. Operaționalizarea modelului	171
4.4. Diagnosticarea și evaluarea riscurilor strategiilor alternative ale finanțării rețelei complexe resurse-economie-mediu în condițiile economiei industriale integrativ-regenerative	174
Bibliografie	188

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

IX. Economia României și sistemul euro
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

IX.1.77. Tendințe în conduita politicilor macroeconomice de adoptare a euro în noile state membre ale Uniunii Europene. Performanțele politicilor macroeconomice ale României în adoptarea monedei unice europene

Coordonator: dr. Napoleon Pop

Colectiv de autori: dr. Napoleon Pop; drd. Iulia Lupu; dr. Floarea Iordache;
dr. Camelia Milea; Silviu Ionașcu; Elena Ana Moșneanu;
drd. Adina Criste; Alina Glod

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Considerații privind stadiul îndeplinirii criteriilor nominale de convergență în noile state membre în procesul de adoptare a monedei euro	6
2.1. Inflația	6
2.2. Rata dobânzii pe termen lung	11
2.3. Cursul de schimb	14
2.4. Criterii fiscale	17

3. Politicile macroeconomice în noile state membre ale Uniunii Europene – vulnerabilități, performanțe, și tendințe în actualul context al crizei economice și financiare	19
3.1. Conduita politicilor monetare – experiențe, semnificații	19
3.1.1. Conduita politicii monetare în țările care țintesc cursul de schimb	19
3.1.1.1. Evoluții macroeconomice înainte de declanșarea crizei	19
3.1.1.2. Provocările crizei financiare (perioada de după septembrie 2008)	23
3.1.1.3. Conduita politicii monetare în contextul actual	26
3.1.2. Conduita politicii monetare în țările care țintesc inflația	29
3.1.2.1. Evoluții macroeconomice înainte de declanșarea crizei	29
3.1.2.2. Provocările crizei financiare (perioada de după septembrie 2008)	31
3.1.2.3. Conduita politicii monetare în contextul actual	35
3.1.3. Conduita politicii monetare în România	39
3.2. Stabilitatea cursului de schimb	41
3.2.1. Stabilitatea cursului de schimb în NSM	41
3.2.2. Stabilitatea cursului de schimb în România	45
3.3. Impactul și sustenabilitatea politicilor fiscal-bugetare	47
3.3.1. Procesul de catching-up în noile state membre și dinamica datoriei publice	47
3.3.2. Politica fiscală în termeni curenți și efectul politicii fiscale asupra ratei deficitului	50
3.3.3. Sustenabilitatea fiscală pe termen lung	53
3.3.3.1. Deficitul necesar pentru sustenabilitatea finanțelor publice	54
3.3.3.2. Scenariul convergenței rapide	56
3.3.3.3. Scenariul convergenței lente	57
3.3.3.4. Scenariul post-convergență	58
3.3.4. Politica fiscală și criteriul datoriei (60% din produsul intern brut)	59
3.3.4.1. Drumul parcurs pentru adoptarea euro	59

3.3.4.2. Riscul	61
3.3.5. Concluzii	63
3.3.6. Impactul și sustenabilitatea politicii fiscal-bugetare în România	64
3.4. Evoluția pieței muncii și implicații sociale	67
3.4.1. Evoluția pieței muncii și implicații sociale în Țările Baltice și Bulgaria	67
3.4.1.1. Evoluția pieței muncii înainte de declanșarea crizei în Țările Baltice și Bulgaria	67
3.4.1.2. Impactul și provocările crizei financiare asupra pieței muncii (după perioada septembrie 2008) în Țările Baltice și Bulgaria	70
3.4.1.3. Repere în gestionarea politicilor sociale și ale pieței muncii în Țările Baltice și Bulgaria în contextul crizei economice și financiare	72
3.4.2. Evoluția pieței muncii și implicații sociale în Cehia, Polonia și Ungaria	73
3.4.2.1. Evoluția pieței muncii înainte de declanșarea crizei în Cehia, Polonia și Ungaria	73
3.4.2.2. Impactul și provocările crizei financiare asupra pieței muncii (după perioada septembrie 2008) în Cehia, Polonia și Ungaria	75
3.4.2.3. Repere în gestionarea politicilor sociale și ale pieței muncii în Cehia, Polonia și Ungaria în contextul crizei economice și financiare	76
3.4.3. Evoluția pieței muncii și implicații sociale în România	78
3.4.3.1. Evoluția pieței muncii înainte de declanșarea crizei în România	78
3.4.3.2. Impactul și provocările crizei financiare asupra pieței muncii (după perioada septembrie 2008) în România	79
3.4.3.3. Repere în gestionarea politicilor sociale și ale pieței muncii în România	80
3.5. Tendințe în evoluția balanțelor de plăți externe	81
3.5.1. Tendințe în evoluția balanțelor de plăți externe în NSM	81
3.5.2. Tendințe în evoluția balanțelor de plăți externe a României	87
4. Repere în configurarea și implementarea politicilor macroeconomice în noile state membre în vederea adoptării euro	92
4.1. Consecințele adoptării euro în Slovenia și Slovacia	92

4.2. Aprecieri privind trecerea mai rapidă la euro în contextul crizei	97
4.3. Efectele unei posibile reduceri a stagiului obligatoriu de doi ani în MCS II	107
4.4. Reconsiderarea politicilor macroeconomice în contextul crizei	110
Anexă	123
Listă abrevieri	128
Listă grafice	129
Listă tabele	130
Bibliografie selectivă	131

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

IX. Economia României și sistemul euro
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

*IX.2.78. Criza financiară mondială: Noile provocări macroeconomice globale și naționale
la adresa obiectivului adoptării euro de către România*

Coordonator: dr. Napoleon Pop

Colectiv de autori: dr. Napoleon Pop; dr. Varujan Vozganian; dr. Aurel Octavian Berea;
dr. Silviu-Marius Șeitan; dr. Mihail-Vincentiu Ivan; drd. Iulia Lupu;
drd. Ionel Leonida; Cătălin Drăgoi

Cercetători asociați: dr. Ion Iarca; Dr. Dumitru Tudorache; dr. Cornel Lazăr; dr. Mirela
Lazăr; dr. Daniela-Georgeta Beju; dr. Angela-Maria Filip; dr.
Codruța-Maria Făt; dr. Viorela Iacovoiu; dr. Jianu-Daniel Mureșan;
Gabriela Frâncu

CUPRINS

1. Aspecte istorice ale actualei crize financiare	7
1.1. Premise, debut și aspecte de manifestare ale fenomenului	7
2. Elemente de analiză fenomenologică	17
2.1. Principalele elemente generatoare de riscuri în contextul internațional actual ...	17
2.1.1. Aspecte generale	17

2.1.2. Aspecte evolutive	18
3. Aspecte ale transmiterii efectelor	21
3.1. Nivelul de dezvoltare și nivelul de integrare al relațiilor economice internaționale – facilități și obstacole în mecanismele de transmitere a efectelor crizei	21
3.2. Principalele canale de transmitere a efectelor	22
3.3. Principalele forme de manifestare ale fenomenelor de propagare a riscurilor și de apariție și dezvoltare a efectelor	23
4. Elemente de analiză a transmiterii efectelor	25
4.1. Aspecte descriptive ale fenomenelor	25
4.2. Elemente de scenarii	26
4.3. Tipologia și evaluarea principalelor efecte primare	27
4.4. Tipologia și evaluarea principalelor efecte derivate	28
5. Problematika atenuării efectelor	30
5.1. Obiective, resurse, mijloace	30
5.2. Mecanisme	31
6. Concluzii	32
7. Studiu tematic – evaluarea mecanismului de transmitere a politicii fiscale în condițiile crizei economico-financiare	35
7.1. Evaluarea teoretico-metodologică a mecanismului de transmitere a politicii fiscale	35
7.2. Elemente structurale și funcționale ale mecanismului de transmitere a politicii fiscale	35
7.3. Unele caracteristici ale canalelor de transmitere a politicii fiscale	38
7.4. Evaluarea calitativă a mecanismului de transmitere a politicii fiscale	39
7.4.1. Unele constrângeri în funcționarea mecanismului actual de transmitere a politicii fiscale	39
7.4.2. Unele măsuri de creștere a eficacității funcționării mecanismului actual de transmitere a politicii fiscale	41

8. Elemente de politică monetară – țintirea inflației sub impactul crizei financiare actuale	45
8.1. Introducere	45
8.2. Țintirea inflației – o strategie de succes	45
8.2.1. Conceptul de țintire directă a inflației	45
8.2.2. Motivația adoptării țintirii inflației	48
8.2.3. Precondițiile țintirii inflației	48
8.2.4. Avantajele și dezavantajele țintirii inflației	49
8.2.5. Țintirea inflației și performanțele economice	52
8.3. Experiența internațională	55
8.4. Țintirea inflației și criza financiară actuală	58
8.4.1. Caracteristicile țintirii inflației în România	58
8.4.2. Performanțele în procesul de reducere a inflației	59
8.4.3. Provocări ale țintirii inflației în contextul crizei financiare actuale	60
9. Aspecte privitoare la cazul României	62
9.1. Evoluții nefavorabile ale economiei României, în anul 2009, pe fondul crizei economico-financiare	62
9.2. Unele aspecte privind situația sectorului bancar românesc la un an de la izbucnirea crizei financiare globale	68
9.2.1. Contextul european	68
9.2.2. Starea actuală a sistemului bancar românesc	70
9.3. Criza financiară mondială: noile provocări macroeconomice globale și naționale la adresa obiectivului adoptării euro de către România	75
9.3.1. Analiza principalelor elemente generatoare de riscuri în contextul internațional actual	75
9.3.1.1. Aspecte ale fenomenului de propagare	75
9.3.1.2. Noile provocări macroeconomice globale și naționale la adresa obiectivului adoptării euro în noile state-membre ale Uniunii Europene	77

9.4. Analiza rolului investițiilor directe în contextul crizei economice	80
9.4.1. Considerații generale	80
9.4.2. Analize de impact	81
9.4.3. Contextul actual în România	89
9.4.4. Concluzii	90
10. Concluzii finale	92
10.1. Aspecte internaționale	92
10.2. Aspecte privitoare la cazul României	93
Anexe	95
Bibliografie	98

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

X. Modelarea economiei românești
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*X.2.82. Procedură de audit guvernamental pentru evaluarea gradului de convergență
în Uniunea Europeană*

Coordonator: dr. Mihail Dimitriu

Colectiv de autori: dr. Mihail Dimitriu; dr. Emil Dinga; dr. Napoleon Pop

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. Convergența nominală, convergența reală	3
1.1. Conceptul de convergență	3
1.2. Criteriile de convergență	3
1.3. Convergența reală	4
1.4. Metodologie și rezultate	6
1.4.1. Clasicismul convergenței reale	8
1.4.2. Ancorele convergenței reale	9
1.5. Câteva concluzii	12
1.6. Bibliografie	14

Capitolul 2. Delimitări metodologice privind controlul financiar	15
Capitolul 3. Caracterizarea formelor de control financiar	19
Capitolul 4. Calitatea controlului financiar – condiție pentru monitorizarea programului de convergență	34
Capitolul 5. Identificarea și caracterizarea indicatorilor de monitorizare	37
Capitolul 6. Clase de indicatori de cuantificare a <i>gap</i> -ului aferent programului de convergență	40
Capitolul 7. Elemente metodologice privind indicatorii de cuantificare	43
Capitolul 8. Modelarea riscului asociat, în perspectiva cuantificării obiectivelor de convergență	45
8.1. Generalități privind riscul asociat în misiunea de audit public intern	45
8.1.1. Ce este riscul în misiunea de API	45
8.1.2. Tipologia riscului	45
8.1.3. Proceduri de evaluare a riscului	46
8.1.4. Unele concluzii deschise	49
8.2. Evaluarea performanței în misiunea de API	49
8.2.1. Ce se înțelege prin performanța de sistem	49
8.2.2. Sistemul de indicatori ai performanței	50
8.2.3. Proceduri în auditarea performanței	53
8.2.4. Unele concluzii deschise	53
8.3. Despre pragurile de semnificație în monitorizarea obiectivelor de convergență	54
8.3.1. Ce este pragul de semnificație	54
8.3.2. O tipologie a pragului de semnificație	54
8.3.3. Determinarea pragurilor de semnificație	55
8.3.4. Utilizarea pragurilor de semnificație	56
8.3.5. Funcțiile pragurilor de semnificație	56
8.3.6. Unele concluzii deschise	56

Capitolul 9. Analiza calitativă a indicatorilor de <i>gap</i>	57
9.1. Introducere	57
9.2. Aspecte metodologice preliminare	58
9.3. Calculul indicatorilor de proces	59

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

X. Modelarea economiei românești

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

X.3.83. Sistemul de modele al fluxurilor financiare. Modelul financiar compozit

Coordonator: dr. Gheorghe Manolescu

Autor: dr. Gheorghe Manolescu

CUPRINS

Capitolul 1. Configurația în rețea a fluxurilor financiare ale economiei	18
1.1. Rețeaua – modul de existență al realității	18
1.2. Proprietăți ale rețelelor	21
1.3. Economia ca rețea	33
1.4. Rețele financiare	37
Capitolul 2. Proiectarea în rețea a fluxurilor financiare	46
2.1. De la sisteme la rețele economice	46
2.2. Rețelele de sisteme și supraviețuirea acestora	48
2.3. Proiectarea în rețea	55

2.4. Proiectarea rețelei financiare	60
2.5. Tipologia și managementul proiectelor în rețea	68
2.6. Managementul portofoliului de proiecte	75
Capitolul 3. Modelul financiar compozit al economiei	86
3.1. Modelarea și proiectarea compozită	86
3.2. Model compozit pentru prezicerea crizelor financiare	94
3.3. Modelarea compozită a piețelor titlurilor	105
3.4. Modelul compozit al rețelei monetare a economiei	115
Bibliografie	129

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

X. Modelarea economiei românești
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

X.5.85. Model de programare financiară macroeconomică. Invarianți dinamici și structurali în procesul economic

Coordonator: dr. Emil Dinga

Autori: dr. Emil Dinga; Camelia Băltărețu

CUPRINS

Invarianți formali în procesul economic

1. Introducere non-tehnică	5
1.1. Scopul urmărit și obiectivele proiectului de cercetare	5
1.2. Stadiul cercetării în domeniul studiului	5
1.3. Metodologia utilizată	5
1.4. Conținutul capitolelor	6
1.5. Contribuțiile aduse de autori în domeniul studiului	8
2. Cadrul general al abordării temei de cercetare	10
2.1. Starea epistemologică a științei economice ortodoxe	10
2.1.1. Preliminarii	10

2.1.2. Știința economică nu este o știință genuină	12
2.2. Unele critici ale <i>statu-quo</i> -ului în metodologia generală a științei economice	16
2.2.1. <i>Statu-quo</i> -ul epistemologic al științei economice	16
2.2.2. Evaluări ale raționalității procesului economic	18
2.3. Sugestii de reconstrucție conceptuală a științei economice	23
2.3.1. Preliminarii	23
2.3.2. Aspecte discutabile în modelarea procesului economic	24
2.3.2.1. Critica ecuațiilor dinamice	24
2.3.2.2. Critica variabilelor aleatoare	25
2.3.2.3. Critica variabilelor <i>dummies</i>	26
2.3.2.4. Critica ecuațiilor cu variabile discrete	27
2.3.3. Sugestii conceptual-metodologice	28
2.3.3.1. Sistem	29
2.3.3.2. Proces economic	30
2.3.3.3. Sistem logic viu	33
2.3.3.4. Rețea	36
2.3.3.5. Emergență	37
2.3.4. Teoreme	39
3. Problema subiectului și obiectului în știința economică	44
3.1. Proces și fenomen economic	44
3.1.1. Preliminarii	44
3.1.2. Ce este economicul ?	45
3.1.3. Procesul economic	47
3.1.4. Fenomenul economic	50
3.2. Subiectul economic	52
3.2.1. Definirea subiectului economic	52
3.2.2. Atribute necesare ale subiectului economic	53

3.3. Obiectul economic	56
3.3.1. Definirea obiectului economic	56
3.3.2. Predicatele necesare ale obiectului economic	59
3.4. Indiscernabilitatea subiect-obiect în procesul economic	60
3.4.1. Preliminarii	60
3.4.2. Conceptul de indiscernabilitate	61
3.4.3. Criterii și clase de indiscernabilitate	65
3.4.4. Indiscernabilitatea subiect economic – obiect economic	66
3.5. Consecințe epistemologice ale indiscernabilității subiect-obiect în procesul economic	67
3.5.1. Preliminarii	67
3.5.2. Consecințe	69
3.6. Consecințe metodologice ale indiscernabilității subiect-obiect în procesul economic	74
3.6.1. Preliminarii	74
3.6.2. Consecințe	77
4. Bazele analitice ale calculului de invarianță în procesul economic	80
4.1. Preliminarii	80
4.2. Etapele studiului unui sistem biodinamic	81
4.2.1. Problema directă a sistemului dinamic	81
4.2.2. Problema inversă a sistemului dinamic	81
4.3. Comportarea sistemelor biodinamice la difeomorfisme	83
Bibliografie	86